Ч. 183 (14.080). Львів, субота 13. липня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ВЕЛИКА ДИСКУСІЯ В ПАЛАТІ ГРОМАД.
Абісинію може врятувати тільки зброя.

ЛЬОНДОН 12. 7. ПАТ. Міністер закордонних справ Гор склав учора у палаті громад офіційну заяву про політику В. Британії.

Мін. Гор обговорив спершу британсько-німецький морський договір. Підкреслив, що В. Британія не могла би підписати порозуміння, якщо воно не булоб корисне теж для інших морських держав. Це перезуміння дало змогу усунути одну з головних причин подразнення публичної опінії перед війною, а саме перегонів у морських зброєннях. Воно корисне теж для Франції, бо запевняє французькій фльоті перевагу над німецькою фльотою у висоті 43 прц.

В. Британія бажає теж довести до підписання летунського пакту, який спиратиметься на обмеженні летунських сил. Щоб його підписати необхідна згода пятьох великих держав, між ними Франції і Німеччини.

Міністер заявив, що є прихильником договорів про ненапад на сході і в середущій Европі. Східний пакт втратив свою колишню неприємливу для Німеччини форму. Канц. Гітлер заявив підчас нарад у Стрезі, що не буде виступати проти того, щоб інші держави підписували договори взаїмної допомоги з тим, що Німеччина згодиться тільки на договори про ненапад, консультації і непіддержування напасника. Наддунайський пакт теж актуальний. На думку британського уряду нема вже більших перешкод, щоб підписати ці пакти.

У справі Австрії заявив, що Австрія займає важне стратеґічне і господарське положення та є ключем в Европі і яканебудь зміна довелаб до підкопання основ европейського миру.

Авторитет Ліґи Націй спирається на піддержці британської опінії. Ліґа є необхідна, щоб вдержати збірну безпеку.

В. Британія живо цікавиться абісинською справою і годилась висунути конструктивні пропозиції, щоб недопустити до війни. Мін. Гор заперечив вістки італійської преси, буцімто В. Британія має на думці власні кольоніяльні інтереси і тому громадить кольоніяльні війська. В. Британія не зверталась теж з пропозицією до Франції, щоб перевести бльокаду Італії.

Приязнь Франції спирається на основах спільної політичної теорії миру. В. Британія співпрацювала довгі літа з Францією і далі буде співпрацювати.

Мін. Гор висловив теж вдоволення, що політичні і торговельні взаємини з СССР покращали.

В дискусії забирали голос Герберт Самуель, Вістон Черчіль, Льорд Джордж і Остен Чемберлен.

В. Черчіль гостро виступив проти британсько-німецького морського союзу. Згадуючи про Абісинію заявив, що війна неминуча і Абісинія може врятуватись тільки силою власної зброї.

Париж на передодні свята 14. липня.
„Червоні передмістя“ вийдуть на вулицю.

ПАРИЖ, П. А. Т. Париж гарячково приготовляється до свята 14. липня. Під проводом прем. Лявала відбулася конференція, з метою устійнити остаточні розпорядки, щоб забезпечити лад і безпеку. Прем. Ляваль у промові до радіо візве в суботу вечором населення, щоб, зберегло спокій.

Поодинокі орґанізації уложили вже дефінітивно програму свята. Заборонено нести червоні прапори. На чолі поодиноких груп нестимуть організаційні прапори.

Деякі щоденники повідомляють, що 14 липня вже від 3 год. попол. припинять автобусову і трамваеву комунікацію та підземну залізницю.

Мери т. зв. „червоних передмість“ Парижа і підміських громад Безон, Ажонтей і Колюмб та інших, здебільша комуністи, постановили не допустити до фашистівських маніфестацій у смузі червоних громад, що окружають Париж. Мери цих громад звернулися до населення з покликом, щоби негайно повідомляло мерівства про гуртування фашистівських відділів. На голос сирен всі мають вийти на вулиці, згуртуватися у відповідних дільницях і поступати згідно з виданими інструкціями.

Праві групи приказали передовсім своїм членам явитися в 8 год. рано на площі „Л'Етоаль“, щоби взяти участь у повитанні військ, що будуть брати участь в офіційній ревії.

Ліґа Французької Солідарности хотіла демонструвати на Еспланаді Інвалідів, але влада заборонила цю маніфестацію.

Національна конференція колишніх комбатантів видала відозву, в якій напередодні маніфестації 14 липня звертає увагу загалу на неспокій в Европі, на невідрадне положення у Франції та на конечність перевести глибокі реформи, щоб зберегти лад в порозумінні зі всіми чинниками щиро привязаними до республиканських установ

Візита бельґійської королівської пари в цісаревої Зити і архикн. Оттона.

Велику сензацію у політичних і дипльоматичних колах викликала вістка, що бельґійська королівська пара склала у середу візиту архикн. Оттонові Габсбурґові і колишній цісаревій Зиті в замку Стенокерцель. Візита тягнулася дві години. Бельґійська преса підкреслює, що це перший випадок, щоб пануючий король відвідав реґента на вигнанні. Цю візиту вяжуть зі скасуванням закону, який забороняв проживати Габсбурґам в Австрії

Поділ Китаю на сфери впливів.
Міжнародня конференція у Нанкіні.

Аґенція Кокутсу повідомляє, що европейські держави розглядають проект, щоб до Нанкіну скликати міжнародню економічну конференцію, в якій взялиб участь Японія, В. Британія, Злучені Держави, Франція та Італія. Британський амбасадор Кліве в Токіо поробив заходи, щоб довідатись про становище Японії в цій справі. Віцеміністр закордонних справ Японії Шіґемітсу заявив, що цей проект є нереальний і недоцільний.

Японія рішилась прийти з потрібною допомогою Китаеві, щоб двигнути цей край з матеріяльної руїни. Японія вважає проект міжнародньої конференції нереальним та недоцільним тому, що західні держави не знають дійсного положення у Китаю.

Японія не хоче совітського війська на Далекому Сході.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З Харбіна повідомляють: Щоденник „Харбін Нічі-Нічі“, зближений до військових кол подає, що теперішні переговори Японії з С. СР не обмежуються до покликання комісії, щоб поладнала прикордонні спори. Поставили теж домагання, щоб СССР забрав з над манджурської границі свою армію 300.000 вояків і постепенно демілітаризував Далекий Схід. Японія бачить у цій демілітаризації одинокий спосіб вдержати мир на Далекім Сході. Над цим питанням основно застановлялися на спеціяльних засіданнях японського кабінету, опісля мін. Гірота переслав телеграфічно інструкції японському амбасадорові в Москві Оті. Амбасадор має предложити їх совітському урядові. Справа граничної комісії та заключення договору про ненапад — на думку Японії — це другорядна справа і є радше формальною.

МАЛА АНТАНТА РОЗЛІТАЄТЬСЯ?

Німецька преса повідомляє, що подорож реґента Югославії кн. Павла до Румунії започаткує нову добу в історії наддунайських держав. Головною темою розмови кн. Павла з кор. Карлом у Сіная — це справа створення нового балканського союзу трьох наддунайських держав Румунії, Югославії і Болгарії, щоб увільнитись від впливів Франції. Крім того темою нарад буде проблема східно-полудневої Европи у звязку з пекучою справою повороту Габсбурґів. Югославія хоче скінчити зі своїм союзом з Францією і виступити з Малої Антанти та зі союзу балканських держав.

Кн. Павло вжие своїх впливів, щоб Румунія теж виступила з Малої Антанти й уможливила зміну у полуднево-східній Европі. Причиною звороту в орієнтації Югославії має бути союз між Францією і СССР та Чехословаччиною і СССР.

МАЛА АНТАНТА НЕ ЗМІНИТЬ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ

Авас повідомляє зі Синая: Мін. Тітулеску виголосив експозе на раді міністрів про свої розмови в Парижі і в Льондоні і заявив таке: Міжнародне положення оправдує тепер куди більше, ніж колинебудь політику Малої Антанти і балканської антанти. Ця політика залишиться в згоді між державами, які входять до обох цих антант. Авас додає, що ця заява розвіває поголоски, які кружляють з приводу візити реґента Югославії кн. Павла у Сіная.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЬОХ ДЕРЖАВ У СПРАВІ АБІСИНІЇ?

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. „Менчестер Ґардіян“ пише: Хоч істнує велика можливість, що Італія поведе акцію проти Абісинії в осени, то вдалось би вдержати мир поширивши простір Еритреї і Сомалі коштом Абісинії. Італія дісталаб цілу низину від Еритреї і гористу частину поза Синій Ніль.

„Ню Кронікль“ пише: Дипльоматичні кола проектують, щоб прем. Ляваль скликав конференцію з представників В. Британії, Франції та Італії, яка поладналаб італійсько-абісинський конфлікт.

РОЗВЯЗАЛИ „ШТАЛЬГЕЛЬМ“ І СКОНФІСКУВАЛИ МАЙНО.

БЕРЛІН, 13. 7. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє: Від часу обняття влади до націонал-соціялістичних організацій „Штальгельм“ влізли особи, неприхильні не тільки націонал-соціялістичному рухові, але також національній думці. Це довело в багатьох місцевостях до того, що відділи Штальгельму під впливом цих елементів знайшлись в опозиції до націонал-соціялістичного руху, наражуючи поважно єдність народу. Тому міністр внутрішніх справ був змушений розвязати відділи „Штальгельму“ в 45 громадах і заборонити їх дальшу організаційну діяльність. Майно цих відділів сконфіскували.

ПОМЕР ПОЛК. ДРАЙФУС.

У пятницю вечором помер у Парижі по довшій недузі і невдалій операції полк. Драйфус в 76 р. життя. Полк. Драйфус ставав перед судом у голоснім процесі, який тягнувся від 1899 до 1906 р.

ПРЕЗИДЕНТ ЛЬВІВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ УСТУПАЄ

Аґенція „Всхуд“ повідомляє, що президент апеляційного суду у Львові д-р Зелінський вніс прохання до міністра справедливости, щоб перенести його в стан спочинку. Аґенція „Всхуд“ подає, що покищо нема рішення в цій справі тому, що виборчий час не надається до змін на вищих становищах. До того слід взяти під увагу компетенцію, яку має президент апеляційного суду у справі виборчих комісій.

В судових колах кружляє поголоска, що причиною уступлення президента д-ра Зелінського була ріжниця поглядів на засадничі справи.

Чого в Совітах цілком нема?

Ню Йорк, 26. червня 1935.

Спеціяльна кореспонденція Віліяма Стонмена з Джердова на Україні до газети „Ню Йорк Сан“ з 10. травня подає у сумнів вартість колективних господарств у Совітах. Він подає розмову з колхозником Федором Шевченком. За минулий рік признано Федорові та його жінці 330 трудоднів, а в заплату дали йому по 31 копійок і два фунти хліба за кожний день. Разом дістали вони яких 600 фунтів хліба й 102 рублі готівкою. За ті гроші дістав Федір 10 фляшок горівки, 10 фунтів мяса й 10 пачок чаю. Заходить питання, як міг Федір прожити цілий рік? Він каже ,що мав ще корову, вона дала 325 літрів молока, уряд забрав собі 125 літрів як податок, решту продали по ціні 1 рубель за літру, або самі зїли. В той спосіб вони якось перебули через рік. Кореспондент стверджує, що обоє Шевченки заробляють у колхозах менше, ніж вистарчає на прожиток. Рятує їх корова, а вільно мати лише одну. З колхозного стада коров Федір не міг користати, бо від кожної корови уряд має дістати 500 літрів молока, отже управа колхозів мусить часто докуповувати молоко від когось, щоби заспокоїти домагання уряду. Це була причина, чому уряд почав заохочувати творення артілей на те, щоби колхозники могли мати ще свою корову, свиню та курку. Управитель колхозу сказав кореспондентові, що „нарід не був приготований до комунізму“, а це кореспондент сам признає.

Свого часу вияснив дописувач „Ню Йорк Таймсу“, як треба читати дописи кореспондентів із Совітів, щоб їх розуміти. Цензура така, що простої правди не пустить. Тому треба шукати способів. Так і з кореспонденцією Стонмена. У заголовку його допису в газеті „Сан“ узято в лапки вислів „колективні фармери“. Виходить, що таких нема. Такожмо і слово „колективні череди“. Не знати, що це за череди.

Але пояснення цього можемо знайти де інакше. Саме покінчила в „Ню Йорк Америкен“ низку статтей про відносини в Совітах учителька вищої школи в Шікаґо. Олена Атвотер. Вона їздила туди разом із цілою громадою учених людей із Америки під опікою совітської подорожної агенції „Інтурист“. У шестій своїй статті призадумується вона над деякими справами, що їх наперед так сильно розголосив совітський уряд. Отже говорить і про „колективні череди“. Буквально каже вона про це так: „Я дуже хотіла побачити знамениті колективні господарства з їх величезними чередами худоби, славний обильний збір всілякого роду овочів, городини, а головно пшениці. І нове розчарування: Там неманіяких черед, ніяких жнив, ніякого збору, хіба трошка збіжа“.

Але заки пані Атвотер дійшла до черед та жнив, вона подрібно описала свої розшуки за совітськими школами, що то так широко їх розголошують між науковими колами в Америці. І тут вона довідалася про такі дивогляди:

По школах учні творять комітети і наказують учителям, що вони мають учити і хто їх має вчити. Навіть в елементарних школах та діточих садках діти мають більше голосу, ніж учителі. Коли вона хотіла побачити школу, чи хоч би шкільний будинок, то ані разу вона не могла цього добитися. У всіх інших краях, а вона побачила аж 12, легко можна пізнати школу, але не в совітському царстві. Зрештою для совітських дітей наука триває лише 4 роки. По містах істнують семирічні школи. Але ні разу не довелося їй такої школи побачити!

Найстарший університет у Росії є в Казані. Його розголосили в урядовому провіднику як зразок модерного шкільництва. Коли гості з Америки прибули до будинку, їм не дозволили навіть переступити двері та оглянути бодай одну кімнату. Їх протести нічого не помогли, урядові провідники пощезали і через півтора години гості могли оглядати лише зарослий хабазям університетський город. Пані Атвотер каже, що після її відвідин у Совітах вона нічого не знає про шкільну систему. Дехто в Америці її впевняє, що там завертають до давної, передреволюційної шкільної системи.

Таксамо і про реформовані поступові вязниці не могла вона нічого довідатися. Знає лише тільки, що бачила в Київі. Там сковано вязнів разом у вантажних ваґонах, а в Казані гнали їх як череду через вулиці .

Нема ніяких залізничих ваґонів, щоб їх виробили в Росії, лише кілька загравичних, головно американських та французьких. Таксамо і з машинерією, а Дніпрострой, збудований американськими інжинірами, не працює, бо нема російських ґенераторів до американських турбін.

С. Демидчук.

За фізичне й моральне відродження народу.

I.

Грецький фільософ Плятон у своїй концепції ідеального влаштування людського життя пропонував м. ін. поділ народу на кляси. Він знав, що загал самочинно нічого не творить, що треба товчка, рушного моменту, який задав би напрям праці цілої суспільности. Бож з нічого — ніщо.

II.

Щоби розбудити людську енерґію, яка всежтаки у кожному з нас дрімає, і має з потенції велику силу — треба двох передумов. 1) здорового незангренованого предмету (людини) і 2) відповідного психічного наставлення.

Добрим прикладом для нас Японія. У цій країні шукаймо зразків і науки.

...У здоровому тілі: здорова душа. І навпаки... Колиж людина фізично й морально слаба — не можемо домагатися від неї якоїнебудь праці, творчого запалу: Коли когось зїдає недуга — то даремна річ хотіти, щоби він був корисною одиницею для свого окруження. Коли когось мучать пристрасті-налоги: не могтимемо з ним гаразд співпрацювати.

У засаді енерґійною буде людина фізично здорова. І ту велику заслугу для націй кладуть і кластимуть протиалькогольні (протинікотинні) Т-ва та всякі лікарські й харитативні заведення. Треба лише, щоби люди, які посвятили себе таким гарним ідеям (які викресали в собі Божу іскру) — всеціло віддалися своїй праці, і безупинну ширили свої гасла, безуговку вели пропаґанду, та цифрами й життєвими прикладами висвітлювали корисність свого труду. У нас на цій ділянці зроблено багато. Ми одні з перших, що кинулися рятувати народ від фізичної деґенерації. Отже праця почата, лише завзято треба її кінчити.

А саме треба звернути належну увагу на Гуцульщину та вирвати її з ярма сифілісу й алькоголю, вирвати з коренем з Волині піянство (м. ін. страшної денатурки), освідомити решту краю із страшними наслідками неморального й негіґієнічного життя. За Вами ту вдячне поле праці, душпастирі по всіх закутинах!

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ. 2)

Жіночі виїмки.

(Докінчення.)

III.

Цілу дорогу, вертаючись додому, я був захоплений підприємством Юрка і з вдоволенням робив пляни на майбутнє. Щойно в хаті у мою розпалену голову неспостережно немов гадюка закралася думка про Марушку. У двозолотівках Юрка я мав ще один доказ проти жінок, але... але це неможливо, щоб Марушка була як вони всі, — чейже мусять бути якісь винятки, що потверджували би правило і коли я уявив собі ті сині очі і серцеваті усточка, я був певний, що саме вона, Марушка, є тим винятком. З тим переконанням я й заснув та цілу ніч снився мені той жіночий виняток.

На другий день зранку я пішов до Бюра. Юрко втаємничував мене у справи підприємства:

— Це зовсім просте, — говорив він, — до девятої рахуєш гроші, в девятій приходить почта, читаєш листи і відписуєш. Те відписування вимагає вже деяких фахових відомостей. Ти мусиш бути знаменитим знавцем жіночої психольоґії і дещо розумітися на графольоґії. Миттю розріжнюєш слабі сторони характеру даної клієнтки і тоді вже половина зроблена. Цього навчишся найдальше до тижня. Кожний лист вимагає найбільше 2 хвилини призадуми, кожна відповідь мусить бути як найкоротша.

Листар приніс листи і гроші. Гроші з великопанською недбалістю перебрав Юрко, а листи пишалися на столі. Цікаві були ті листи. Було їх усього 70, 140 зол. денного заробітку, а я за 60 зол. сидів цілий місяць на портієрці та за 5 зол. писав двосторінкові фейлетони, я — [illegible]ог антифемінізму!

Інша справа, що ті листи могли вивести з рівноваги, а то й довести до божевілля найбільше зрівноважену людину.

Для прикладу;

Довжезний лист, що кінчиться словами: „Мій чоловік каже, що мені до лиця в червонім і що я мушу купити собі червоний капелюх, але це зовсім неможливе, бо такий капелюх носить моя сусідка, яка зовсім не має смаку. Порадьте, що я маю діяти“.

Юрко відписав: „Тепер модні берети. Носіть червону беретку. Це скромно й елеґантно“.

Другий:

„Донька моя пропадає за ним, а він їй зовсім не під пару, летить тільки на її віно. Але того не можна їй вияснити, бо він справді гарний мужчина. Як маю увільнити дочку від того гультіпаки і позбутися гризоти?“.

Відповідь Юрка: „Розкохайте його в собі. Мені здається, що Ви ще зумієте зробити це“.

На ще інший лист якоїсь молодої дівчини, яку життя примусило вхопитись самовбивства та яка запитувала, в який найкращий спосіб умерти, щоб він (причина всього нещастя) був до смерти нещасливий, відповів вже я. Я написав жадній помсти дівчині: „Він буде найнещасливіший, коли бачитиме вас живою і здоровою. Тому не робіть йому приємности і жийте“.

За неповний тиждень я знаменито полагоджував справи бюра та жив неначе який князь.

IV.

Вже три місяці я працював у бюрі дискретних порад і хоча надалі був активним антифеміністом, проте туга за Марушкою не давала мені спокою. Я просто почав вже числити хвилину, коли її побачу. Та всетаки ніхто не завважував тієї моєї недуги, для світа я був заїлим антифеміністом, який не запримічує навіть найкращих дівчат. Від якогось часу я зауважив, що Марушка посумнішала. Це мене ще більше хвилювало.

Ті думки переслідували мене навіть у бюрі. Раз перервав мої жалібні міркування сміх Юрка.

— Ти чого хіхікаєш?

— То розумію — говорить він наче не дочув — за два слова так, так за два слова, два золоті. Біґме, мої слова підуть ще на вагу золота!

Я підійшов до Юрка і нахилився над ним. Перечитав я листа. Якась дівчина усім серцем покохала молодця, але він і дивитися на неї не хоче, погорджує нею і винимає її, бо він антифеміністю Чим може вона здобути собі того ворога жінок?

Відповідь Юрка була ляпідарна- „Станьте антимаскуліністкою“.

Це дійсно була добра відповідь і ми оба довшу хвилину насолоджувались нею.

Кілька днів пізніше я запримітив, що Марушка дуже безцеремонно поводиться з мужчинами і спеціяльно мене не терпить на перехід. Якось раз змірила мене особливо ненависним поглядом.

— Панно Марушко, з Вас відколи така антимаскуліністка?

— Ваша справа?

— Певно, що ні, але я веду статистику жіночих химер...

— А я мужеських.

— Знаєте що? Перестаньте ви для мене бути антимаскулініссткою, а я для вас антифеміністом. Згода?

Я простягнув до неї руку. Вона її вхопила і сильно стиснула.

З тої хвилини вона стала для мене всім. Це не значить, щоби я перестав бути антифеміністом, я й далі ненавидів жінок, працював в протижіночій досвідчальні і тільки для одної Марушки робив „виняток“.

Оскільки мені відомо, Юрко і інші клюбові теж познаходили собі виїмки.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Оздоровити націю фізично: Важна передумова майбутнього. Що це не пересада — вказують нам сусідні народи, які в цьому напрямі хапаються найрадикальніших засобів.

Та й самого фізичного здоровля мало. Слушно завважує Ферстер, що треба звернути бачну увагу і на душу людини. Муситься їй вщіплювати шляхетність, лицарскість тугу за всім, що гарне. Треба дати їй здоровий корм, треба заєдно плекати кожну душу, як ростинку. І ту найважніший голос має католицька церква. Вона перша покликана до цього завдання, вона й має найбільше даних.

Добра, моральна високопатріотична преса мусить стати їй до помочі!

Але й це ще не все. Кожна людина реагує інакше на ці самі ідеї та гасла. Інакше приймає це саме інтелігентна одиниця, а інакше неграмотна.

Вкінці неграмотний не має змоги самостійно навчатися, а живе, добре слово не все заглядає до курних хат. Ту і дальший корінь лиха. Тож третім рівновартісним обовязком свідомих є викорінення неграмотности. Чиж це не страшне, що скажімо 50 прц. народу не вміє відчитати власного прізвища? Якоїж діяльности, якої творчої праці, чого можемо сподіватися від цих неграмотних?

У нас не все гаразд із вихованням. Треба було колись впоїти у нашу молодь, що міліон разів кращим громадянином є той, що від ранку до вечора вистоює за лядою, чи важко фізично працює — ніж той, що безглуздо себе афішує, бореться проти всіх і чекає Божого милосердя... Отже нашою конечністю є перевиховати суспільність фізично й морально! Змінити її зовсім! Вілляти до неї нового духа!! Це тріватиме довго. Та не має ради. Найкращим матеріялом молодий нарибок: від нього й треба почати...

III.

Щоби здорова нормальна людина працювала творчо, то мусить вона мати ще і якісь перспективи перед собою, мусить мати віру, що її праця дасть їй реальні наслідки.

У кожного народу є одиниці, що власною працею, досвідом і умом стали сильно на „ногах". Це еліта народу. Превелике її завдання. Від неї всі ждуть помочі, ради, авторитетнього слова. І вона це має всім дати. Ця верхівка обовязана словом і ділом, письмом і фактами вливати духа в усі шари, вказувати шлях, яким вони всі мають іти... Муситься переродити націю. Муситься вілляти в неї нового молодечого запалу і розмаху, треба викреслити з духової творчости народу весь сум і тугу, не можна позволити, щоби хтонебудь зневірювався у позитивний вислід своїх змагань, треба зєднати народ в один орґанізм-моноліт, якого провідним мотивом було би: радісно працюй!

Бо що вбиває в народі енерґію? Сентиментальність, плаксивість, дефетизм... Ми мусимо в себе впоїти віру в майбутнє. Віру в те, що життя творимо ми самі, будуччину куємо теж самі.

На кожнім відчиті, на кожнім рефераті, при кожній нагоді кидати лиш бадьорі кличі, наводити за приклади тих, що енерґією і вірою вибилися. У нас не сміє бути місця зневірі. Якби хто навіть утратив надію, то булоб злочином, колиб іншим її відбирав. У боротьбі перемагають сильні. Коли інколи загляне до нас лихо, то треба з ним битися: на то воно і є. У цій боротьбі мусимо всі бути причасними. Всі свідомі мають творити авангарду. А взором для нас нехай будуть шведи, данці та інші.

„Нічого не робити — це смерть" — казав Фридрих Великий. Ми маємо свою інтелігенцію між іншим і на те, щоби заєдно працювала над народом. Часом і жертву з себе треба зробити, так щож: треба... Помагаймо один другому, творімо допомогові фонди для витягнення з нужди наших селян, орґанізуймо капітал для помочі нашій творчій молоді.

IV.

Хтож це все переведе у життя? Всі ми і кожний із нас....

Всеукраїнський конґрес, що згодом збереться повинен бути зворотним ментом і вихідною точкою. Він мусить зорґанізувати еліту нації, якої святим і найпершим обовязком буде вирвати (шляхом нами наміченим) націю зі шпонів байдужого отупіння.

Всеукраїнський конґрес повинен зорґанізувати окрему постійну *„Комісію для плекання національної енерґії"*, яка всіми засобами змагатиме, щоби наш нарід зробити сильним, гордим і життєрадісним.

Деструктивна психіка, що її нам накинули віки, пропаде при вмілій праці і моральному проводові тих, яких Провидіння покликало бути першими в нації.

Вони звернуть бачну увагу на те, щоби всесторонньо розбудувати економічно-господарське життя, духове життя, щоб провінціональний провід розвинув максімум творчої активности, щоби щезло політичне безголовя, а нарід став суцільним єдиним орґанізмом.

...Важкі це і превеликі завдання, довгий і трудний шлях — але його пройти мусимо, як проходять його інші народи, бо пройдення його дасть нам можність зреалізувати найвищі ідеали.

„Лиш борись, а не корись,
Краще впадь, а не зломись."

М-р Садовський Богдан Теодот.

Виборча ординація до сойму.

РОЗДІЛ XIII.

Обчислення голосів в обводі. — Арт. 67: (1) Негайно по зачиненні голосування обводова виборча комісія приступає до устійнення висліду. — (2) Устійнення висліду голосування в обводі починається від обчислення кількости коперт, зложених у виборчій урні та устійнення числа голосуючих на підставі нотаток списку виборців; у випадку, коли би число коперт, винятих з урни ріжнилося від числа голосуючих, комісія подає в протоколі правдоподібну причину цієї незгідности. — По закінченні цієї чинности комісія устійнює вислід голосування в обводі в слідуючий спосіб: предсідник виймає окремо з кожної коперти карту до голосування, провірює її важність, опісля відчитує прізвища кандидатів, на яких виборець віддав голос; рівночасно два члени комісії обчисляють і то кожний зокрема число важних голосів, відданих на кожного кандидата. — (4) Аркуші обчислення голосів підписує предсідник і присутні члени комісії і долучують їх до протоколу.

Які картки до голосування є неважні? Невиповнені картки. — Арт. 68: (1) Про неважність картки до голосування рішає обводова виборча комісія. — (2) Є неважні: а) картки до голосування, вкинені до урни без коперти, або в неурядових копертах; б) картки, неостемпльовані печаткою окружної виборчої комісії; в) картки виповнені незгідно з постановами арт. 62. — (3) Картки до голосування невиповнені дата, картка є важна, при чому уважається, що виборець віддав голос на кандидатів поміщених на першім і другім місці листи. — (4) Коли на картці є зазначене прізвище лише одного кандидата, карта є важна, при чому уважається, що виборець віддав голос лише на того одного кандидата. — (5) З кількох знайдених у коперті карток однаково виповнених — важною признається лише одну картку; коли в коперті найдуться картки ріжно виповнені, всі картки признається неважними.

Пояснення: Преважною і далекосяглою в наслідках є постанова, що коли виборець віддасть при голосуванні невиповнені картки до голосування, то картки є важні, але уважається, що виборець віддав свій голос на кандидатів, поміщених на картці на першому і другому місці. Ця постанова дає першим двом кандидатам упривілеєне становище й утруднює голосування неграмотним виборцям, коли їх кандидат находиться на дальших місцях. Голосування є тайне і ординація дозволяє лише калікам, щоби їм інша особа помагала при голосуванні. Неграмотних треба підучити, в якому місці на картці мають вони поставити чертку.

Що робить комісія з картками до голосування?. — Арт. 69: (1) Важні картки, віддані при голосуванні комісія має опакувати, опечатати і помістити на опакуванні напис, що вказує на обвід голосування. — (2) Неважні картки як також картки призначені важними не зважаючи на те, що їхню важність піддали в сумнів члени комісії або мужі довіря, мають бути означені порядковими числами й опаковані окремо; комісія подає в протоколі причини признання тих карт важними або неважними. — (3) Коли причиною уневажнення карток була хиба коперти, то до такої картки долучується і коперту. — (4) Усунення печатки з опакування, в якому находяться картки може слідувати лише на засіданні виборчої комісії по устійненні, чи печатки є ненарушені.

Протокол виборчої комісії. — Арт. 70: (1) Обводова виборча комісія виготовляє протокол зі своїх чинностей. — (2) Протокол має заключати: а) число виборців; б) число голосуючих; в) число оспорюваних голосів; г) число неважних голосів; ґ) число важних голосів, відданих на кожного кандидата на посла. — (3) Протокол разом із аркушем обчислених голосів, картками відданими підчас голосування та списками виборців мається негайно відіслати до окружної виборчої комісії. — (4) Кожний з присутніх у часі устійнювання висліду голосування в обводі може зголосити свої завваги до протоколу або переслати їх на письмі до окружної виборчої комісії.

Заввага: Українські мужі довіря мають, коли помітять зловживання або нарушення постанов закону, зголосити це до протоколу, щоби була підстава до внесення виборчого протесту.

РОЗДІЛ XIV.

Устійнення висліду голосування у виборчій окрузі. — Арт. 71: (1) У третьому дні по голосуванні окружна виборча комісія приступає до устійнення висліду голосування в окрузі і признання мандатів кандидатам на послів. — (2) При тих чинностях можуть бути присутні мужі довіря, зголошені по одному через кожного кандидата на посла. — (3) Окружна виборча комісія провірює ухвали обводових виборчих комісій про важність або неважність сумнівних карток до голосування і відповідно до власної ухвали устійнює остаточно вислід голосування в поодиноких обводах. — (4) Крім того окружна виборча комісія поправляє наглядні рахункові похибки в обчисленнях, а про інші ухили зазначує в протоколі. — (5) Окружна виборча комісія на випадок потреби може візвати предсідників обводових виборчих комісій для уділення вияснення.

Рахункові зіставлення. — Арт. 72: (1) По скінченні цієї чинности окружна виборча комісія виготовлює для цілої округи в двох примірниках зіставлення слідуючих чисел: а) виборців; б) голосуючих; в) неважних голосів; г) важних голосів відданих на кожного кандидата на посла. — (2) Один аркуш зіставлення підписаний предсідником і присутніми членами комісії долучується до протоколу, а другий пересилається головному статистичному урядові.

Хто є вибраний послом? — Арт. 73: (1) Окружна виборча комісія по устійненні висліду голосування признає мандати тим двом кандидатам на послів, які одержали найбільше число **голосів, однак не менше як 10 тисяч.**

Пояснення: Кожний виборець голосує на двох кандидатів і виходять послами ті два кандидати, які одержать найбільшу кількість голосів. Значиться нема засади пропорціональности при виборах. Котра сторона одержить більше голосів вибирає двох послів. Такі постанови виборчої ординації є досить ризиковні для обох сторін.

Арт. 74: (1) Коли ні один з кандидатів на послів не одержав щонайменше 10 тисяч голосів, міністер внутрішніх справ розписує поновні вибори в окрузі і то в речинці трьох місяців, числячи від оголошення висліду виборів до законодатних установ, оголошує рівночасно про день голосування у Вістнику Законів. — (2) Поновні вибори переводять виборчі комісії на основі цих самих виборчих списків по можливости в тому самому складі своїх членів; виборче поступування починається від розписання поновних виборів до окружних зборів, які устійнюють нову листу кандидатів на послів.

Протокол діяльности окружної виборчої комісії. — Арт. 75: (1) Окружна виборча комісія виготовлює протокол своїх чинностей. — (2) Протокол має заключати: а) число голосів, від

даних на кожного кандидата на посла; б) імена і прізвища, вік, заняття і місце замешкання вибраних послів. — (3) Протокол разом з аркушем обрахунку і протоколами обводових виборчих комісій пересилається негайно ґенеральному виборчому комісареві; решту актів місцевому окружному судові. — (4) Кожний з присутніх підчас устійнювання висліду виборів в окрузі, може зголосити завваги до протоколу, або переслати їх на письмі ґенеральному виборчому комісареві.

(Кінець буде.)

Володимир Целевич.

Італія купує воду і збіже.

КАЇРО, 12. 7. ПАТ. Англійські урядовці із Судану, які перебувають у Каїрі, оповідають подробиці про воєнні приготування Італії та Абісинії. До Судану приїздять італійські воєнні кораблі і набирають воду до пиття, платячи по 8 фунтів штерлінґів за тону (поверх 20 с. за літру).

Одночасно Абісинія закуповує масово зброю, харчеві засоби і тяглові звірята. Питають головно за збіжем, верблюдами і мулами. Через те зріс сильно експорт з англійського Судану до Абісинії. У квітні минулого року вартість цього експорту давала 150 тисяч фунтів шт., зате у квітні ц. р. експорт до Абісинії дійшов до 8.500 фунтів шт.

БЕРЛІН, 12. 7. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Букарешту: Італійський посол у Букарешті мав з румунським міністром промислу й торговлі розмову, в якій заявив, що італійський уряд рішив закупити в Румунії більшу скількість збіжа для італійських військ в Африці. Недавно італійський уряд закупив у Констанці більшу партію пшениці і кукурудзи, яку вислано до Африки.

Тифозна лихорадка в Італії.

РИМ, 12. 7. ПАТ. Як подає аґенція Стефані, в часі від 3 до 9 ц. м. занотовано 1.992 випадки тифозної лихорадки, з цього 79 смертних. Загальне число занедужань в часі від 1. червня до 9. липня ц. р. дійшло до 3.144, з цього 133 смертних. На думку уряду здоровля пошесть осягнула вже кульмінаційну точку.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітничі білети на залізницях** завело міністерство шляхів у Польщі. Є це знижка на 7 двосторонних білетів, важних від понеділка до найближчої неділі. Навіть неповне використання цих їзд випадає дешевше ніж така сама скількість із білетами нормальними.

— **Підземні печери в Угрині.** Подільське туристично-краєзнавче т-во влаштувало правильні звідини ґіпсової печери в Угрині біля Чорткова за оплатою по 20 сот. від особи, для молоді 10 ст. Печери мають кілька великих підземних саль і хідників.

— **Відгомін таємного вибуху.** У Вербні біля Миколаєва н. Дністром арештовано на днях Теодора Стасева, Семена Горака й Івана Демка у звязку з вибухом пекольної машини в цьому селі. Як відомо, в місці, де поліція зловила Біласа і Данилишина, висипав хтось у ночі могилу, на якій поставлено хрест. В землі під хрестом уміщено пекольну машину. Коли поліція звеліла могилу з хрестом усунути, настала експльозія, від якої згинуло двох людей, а постерункового тяжко ранило. Арештованих відставлено до Станиславова.

— **Влом до кооперативи у Брошневі.** З 5. на 6. липня п. р. вломилися невідомі досі вломники до одної із кращих кооператив калуського П. С. К., а то до кооп. „Єдність“ у Брошневі і забрали товару на 440 зол. З причини розпанощеної у тих околицях злодійні, яка безкарно гуляє вже від довшого часу, падуть жертвою їхніх вломів дуже часто крамниці зокрема кооперативні. Тому самі кооперативи повинні збільшити чуйність у береженню кооперативного майна чи то винаймаючи окремих сторожів, чи то асекурацією, чи врешті кращими замками, бо як вивказують факти, дотеперішні способи береження кооператив не вистарчають вповні. Про це слід подумати вже, щоби не було запізно.

— **Краєва хроніка.** До бюра повітового староства в Бродах вломилися злодії й вкрали дві машини до писання. — Агронома Яна Мальського з Монастириск засуджено на рік вязниці з припиненням на 5 літ за двоженство. — В Станиславові арештовано Яна Сьвітуха, що у ваґоні між Станиславовом і Галичем вкрав Анні Файнер торбинку і вискочив з потягу. — У Брустурах пов. Косів арештовано трьох братів Пітиляків, що напали на мешкання 66-літної Марії Стижук і побивши її, зрабували їй 478 зол. — Самбірський суд засудив начальника громади в Попелях на 18 місяців вязниці за спроневірення 815 зол.

— **Всюди ліцитації.** Кредитове т-во в Лодзі виставило на ліцитацію 101 фабричних будинків і камяниць за довги. Ліцитація відбудеться у вересні ц. р.

— **Адвокати в Польщі.** За обчисленнями з 1. січня ц. р. було на терені Польщі 6.536 адвокатів, з того у варшавській апеляційній окрузі 1.851, краківській 1.088, львівській 2.200, познанській 582, виленській 315, люблинській 262 і катовицькій 237. Найбільше адвокатів є у Варшаві, бо 1.290, опісля у Львові 747, Кракові 442, Лодзі 237, Вильні 153, Познані 134, Катовицях 939 і т. д.

— **Поліційний комісар дефравдантом.** В Ліді застрілився недавно комісар поліції Весоловський. Доходження викрили, що причиною самогубства були грошеві зловживання в сумі поверх 30.000 зол.

— **Обловився.** Управитель суспільної обезпечальні в Ліді, Казимир Парновський, спроневірив 60.000 зол. і втік у напрямі литовської границі. Розписано за ним стежні листи.

— **Неполагоджені протести.** Найвищий суд у Варшаві мав ще розглянути 39 виборчих протестів з 13 округ. Після розвязання сойму справи відпали.

— **За образу Пілсудського.** Городський суд у Здунській Волі варшавського воєвідства розглядав справу кс. Мар. Вісневського, під закидом, що підчас проповіді вжив образливих слів під адресою марш. Пілсудського. Кс. Вісневський до вини не признавсся, мовлячи, що обвинувачення спирається на зізнаннях тільки одного свідка, а саме постерункового поліції. Обвинуваченого засуджено на 6 місяців арешту.

— **Конфіската книжок.** Карний відділ варшавського окружного суду затвердив конфіскату 50 книжок, присланих із Совітів, між ними книжки Сталіна „Червона армія“, „Про Леніна“ і „Біробіджан“.

— **З Польщі.** В селі Сьвілячи пов. Ряшів постріленo тяжко постерункового поліції Влад. Єжевського підчас стежної служби. Поліційна облава сконфіскувала в цілій околиці багато пальної зброї й арештувала кілька осіб. — В Ґрендзіцах під Ґродном розпочався табор 700 стрілкинь з цілої Польщі. — В окрузі виленської скарбової округи викрито 34 тайні горільні, сконфісковано 900 літрів самогону й потягнено до карно-судової відповідальности 46 фабрикантів самогону. — В Замецю пов. Лімanова вбив грім Яна і Йосифа Путів, що заскочені бурею в полі, сховалися під копу конюшини. — У Волі Солецькій іллжецького повіту застрілився 20-літний Ян Птак, тому що товариші насміхалися з його заячої губи. — В Рембертові згинула 12літня Марія Міхалик від вибуху стрільна, знайденого в полі.

— **Книжка Гітлера „Моя боротьба“** побила в Німеччині всі видавничі рекорди. Друге її видання розпродано у скількости 1.930.000 примірників.

— **Жахлива летунська катастрофа** склалася на дорозі між Пермом і Канґером. Два автобуси, що везли разом 80 робітників пермського тресту, наїхали на себе, наслідком чого один автобус зі 45 робітниками скотився в рів 12 м. завглибшки. Зпід розбитого автобусу добули 8 робітників вбитих і 32 тяжко ранених. Пятьох із них відставили в безнадійному стані до шпиталю.

— **Ріжні вістки.** На летовищі біля Кенігсбергу впав літак, причому згинули два пільоти і три учні летунської школи. — В Австрії мають привернути шляхотські титули, скасовані законом з 1919 р. — В місцевости Бріц під Берліном упав літак, що обслугував фірму Сіменс, на один дім, причому згинули пільот і пять осіб, що находилися в апараті.

— **Справлення помилок.** У фейлетоні про погляд Михайла Грабовського на два молодечі твори Панька Куліша пропущено при складанні в ч. **176**, с. 4, шп. 2, р. 9 знизу назву **„Ukrainy dawnej i teraźniejszej.“** З інших друкарських помилок у згаданому фейлетоні викривлюють текст у ч. **177**, с. 4, шп. 1, р. 12 знизу „почав“ зам. **„побачив“** і с. 5, шп. 2, р. 22 знизу „Подберського“ зам. **„Подбереського“**.

—o—

Закордонне радіо.

Субота, 13. липня 1935.

Відень (506,8) 19·30 Еспанські мельодії, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, 22·45 Легка музика, **Париж** (1648) 20·4 Опера, **Берлін** (356,7) 19·00 Камеральний концерт, **Міляно** (221,1) 17·05 Танкова музика, 21·30 Симфонічний концерт, **Рим** (420,8) 20·40 „Аве Марія“ оп.

Неділя, 14. липня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 21·00 Опера, 24·00 Танкова музика, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 9·00 Пісні, 18·00 Весела авдиція, **Париж** (1648) 22·50 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 20·00 Квінтет, **Берлін** (35,7) 11·30 Форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Музична всячина, **Ляйпціґ** (382,2) 20·40 Музичний вечір, **Будапешт** (550,5) 20·00 Опера, 22·35 Джезова музика, **Рим** (420,8) 20·00 Національні танки.

Львівське радіо.

Субота, 13. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Полудневий денник, 12·15, 14·30, Гр. пл., 13·00 Хвилина для жінок, 13·05 Сальонова орхестра, 13·30 Концерт побажань, 15·15 Біржа, 15·30 Весела авд., 16·00 Технічна скринька, 16·15, 18·45 Форт., 16·50 Мандрівка Іванни, 17·00 Для наших літнищ і живців, 18·00 Спортовий порадник, 18·10 Хвилина поезії, 18·30 Про літературний памятник, 18·40 Сільва рерум, 19·05 Програма на черговий день, 19·15 Рекламовий концерт, 19·30 Пісні, 20·00 Поет про психоаналізу, 20·10 Легка музична авд., 20·45 Вечірний денник, 20·55, 22·30 Трансмісія з Варшави, 22·06 Спортові вісти.

Неділя, 14. липня 1935.

8·30 Раніщня авдиція. 10·00 Свято польських скавтів. 11·57 Сигнал часу. 12·03 В країні лісів і озер. 12·20 Симфонічний поранок. 13·00 Фрагменти з „Весілля Фіґара“. 13·20 Шкотська симфонія. 14·00 Концерт побажань. 15·00 Лісна скринька. 15·10 Пісні. 15·22 Огляд хліборобських ринків. 15·35, 18·20, 19·25, 23·05 Грамофонові платні. 15·45 Ветеринарійні поради. 16·00 Фортепян. 16·25 Хор Юранда. 16·45 Знаєш, хто є великим? 17·00 Концерт для літниськ і живців. 18·00, 21·00 Трансмісія зі Спали. 18·30 Ціла Польща співає. 18·45 Над Ольжею. 19·00 Програма на черговий день. 19·10 Рекламовий концерт. 19·50 Праця автора. 20·00 Рік 1919 у праці Н. Пілсудського. 20·10 Трансмісія з Варшави. 20·45 Вибрані думки. Н. Пілсудського. 20·55 Вечірний денник. 21·45 Весела львівська хвилина. 22·15 Спортові вісти. 22·35 маринарка грає. 23·00 Комунікати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10